

SCI-CONF.COM.UA

INNOVATIONS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION

**PROCEEDINGS OF IV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
DECEMBER 25-27, 2025**

**VANCOUVER
2025**

INNOVATIONS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION

Proceedings of IV International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

25-27 December 2025

Vancouver, Canada

2025

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference “Innovations of modern science and education” (December 25-27, 2025) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2025. 595 p.

ISBN 978-1-4879-3796-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations of modern science and education. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovations-of-modern-science-and-education-25-27-12-2025-vankuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 Perfect Publishing ®

©2025 Authors of the articles

45.	Бургаз Ю. В. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS І HARD SKILLS СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ	252
46.	Гейдел А. М., Анапрієнко Д., Онищенко І. О., Замай Л. Д. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ПЛАТФОРМ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	260
47.	Гуменюк А. М., Ткачук О. М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ СУЧАСНИХ НАУК ПРО ЛЮДИНУ	264
48.	Дудник О. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	267
49.	Кеснер Ю. П. БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ КРЕАТИВНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ТРЕНДИ, МЕРЕЖІ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ СТРУКТУРИ	274
50.	Кондрацька Л. А., Скарлат Є. Ю. ЛЕКЦІЯ З ЕЛЕМЕНТАМИ ПЕРФОРМАНСУ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЕКТ	287
51.	Майстренко Л. І. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	295
52.	Осаволук Е. А., Чубаха І. В., Філіппова Н. К., Єгорова О. П. STEM НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	300
53.	Островська Д. О., Біда О. О. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ГРАМАТИКИ У КОЛЕДЖІ	303
54.	Стовбур Л. М. ПЕДАГОГІЧНИЙ ЕТИКЕТ УКРАЇНСЬКИХ ОСВІТЯН У ВИКЛИКАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ	307
55.	Токарник Г. В., Чорна К. О., Сердюченко Ю. С. ВИКОРИСТАННЯ ГАДЖЕТІВ ПЕРЕД СНОМ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ СНУ	313
56.	Штельмах Г. Б., Поліщук О. Б. МОВЛЕННЄВА КУЛЬТУРА ВЧИТЕЛЯ ЯК ПОКАЗНИК СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	317

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

57.	Бондарчук О. Л. ДЕФОРМАЦІЯ ПОЧУТТІВ БЕЗПЕКИ У ТИХ ХТО ПЕРЕЖИВ ЕКСТРЕМАЛЬНІ СИТУАЦІЇ	323
-----	--	-----

ЛЕКЦІЯ З ЕЛЕМЕНТАМИ ПЕРФОРМАНСУ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЕКТ

Кондрацька Людмила Анатоліївна,

д.п.н., професор

Скарлат Євгеній Юрійович,

Магістрант

Тернопільський національний педагогічний університет

Імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

Анотація. Сучасна художньо-освітня діяльність постає децентралізованою, багатовекторною, гетерогенною системою, що лише імітує деяку передбачувано-перетворювальну самоорганізацію. Засновані на її закономірностях принципи традиційної художньої дидактики, зазвичай, виконують лише інструментальні та орієнтувальні функції у процесі відбору змісту мистецької освіти – без scum-проектування умов особистісного розкриття суб'єкта навчання. В результаті цивільно-технічний, машинно-виробничий модус власної людяності стає панівним метатрендом, а симулятивна гра – головною ознакою соціогуманітарного освітнього дискурсу. Такий підхід до освіти стверджує егоцентричний індивідуалізм, спонукає особу майбутнього мистця до рефлексії доцільності своєрідного машинного кенозису – трансгресії у «тіла» трансформера, кіборга, робота-андроїда тощо. Обнадійливим виходом із кризи постмодерністської методології мистецької освіти постає перформативна концепція професійної підготовки сучасного мистця. Отож, предметом пропонованого дослідницького проєкту є театр в освіті як спосіб навчання та досягнення сенсу. Це форма мистецтва, яка поєднує театр і навчальні зустрічі, заохочуючи допитливість здобувача до сутнісного смислу актуальної теми.

Ключові слова: лекція, виступ, педагогіка, дизайн, мистецтво.

У зв'язку з необхідністю продуктивного вирішення завдань освіти нового покоління, пов'язаних з глибоким і цілісним дослідженням дисциплін, що вивчаються, доцільним є використання таких форм навчання, які поєднують академічні елементи з інноваційними. До подібних форм можна віднести лекції з елементами перформансу, які дозволяють уникнути пасивного сприйняття інформації. Специфіка лекцій-перформансів полягає в тому, що вони створюють неузгодженість освітньої форми та змісту в арт-цілях.

Автором першого перформансу вважають американського композитора Джона Кейджа, який у 1952 році виконав на сцені свій твір-мовчазну дію «4.33». Сенс композиції полягав у тому, щоб дати можливість глядачам у повній тиші сприйняти звуки довкілля.

Явно під враженням від цієї композиції Роберт Морріс створив свою знамениту роботу «23.1» (1964), яка постає креативним прочитанням записаної ним же лекції Ервіна Панофскі, де періодично використовується прийом асинхронності тексту та руху губ. Звук і є, і наче його немає – лекція розірвана невідповідністю жестів та міміки лектора та його слів, звернених до аудиторії. У таких умовах, природно, виникає шум «аудиторії» – це і є справжня «лекція», подібна до «музичного твору» Джона Кейджа. За словами Р. Морріса, до створення перформансу «23.1» його також спонукали спогади про роки, проведені в аспірантурі, і малоцікаві лекції з історії мистецтва, «які заколисували слухачів» [1]. Проєкт Р. Морріса, у свою чергу, породив різновид перформативних практик Генрі Флінта, «Дискурсивні інтервенції» Андреа Роуз Фрейзер та ін.

Так, у лекції-перформансі Генрі Флінта «Від культури – до нових розваг» (1963) ідеально поєднуються усі чотири елементи перформансу:

- 1) місце – авторський лофт концептуальних інсталяцій Уолтера де Марії;
- 2) час – 1963 р. (час фантастичних відкриттів та трендів, що спровокувало нову хвилю інтересу до футуризму);
- 3) персона художника у драматичній позі;
- 4) непрямий діалог з глядачем, про що свідчили плакати з гаслами

«Боротьба за мистецтво!», «Знищимо серйозну культуру», «Нові розваги – не культура» [3]).

Таким чином, академічна лекція постала формою артпроєкту, який перетворив її на когнітивно-нігілістичну «антилекцію».

Майже ідентична форма (лекція-екскурсія) у контексті відомого перформансу Андреа Фрейзер виявляє справжню сутність проєкту – квазімистецькознавчу екскурсію в простір музею, під час якої художниця презентує публіці об'єкти, які «не представляють художньої цінності, але вказують на інституційну політику або кафетерій») [4].

Крім лекцій-псевдоеккурсій до лекцій-перформансів відносяться лекції художників, які використовують слово як оригінальний матеріал для створення художнього маніфесту, для передачі своїх почуттів, а чи персонального досвіду освоєння буття за допомогою мистецтва. Ці культурологічні проєкти знаходяться на межі з жанром лекцій з елементами перформансу, але відрізняються від останніх кардинальною перебудовою структури і високим ступенем невизначеності перформансної комунікації з аудиторією, що емоційно трансформується. Більше того, лекції художників, що моделюють новий світогляд, є відправною точкою для пошуку реалізації своїх здібностей, спонукають аудиторію до співавторства. Прикладом такої форми постає лекція-перформанс Рікардо Аттаназіо «Геометричні уроки свободи» (2013). Інтерактивна лекція художника супроводжувалася показами відео авторських робіт, а в кінці в авторському ж виконанні прозвучав реп «Про геометрію та свободу» [7].

Не меншою оригінальністю відзначається ситуація, коли перформативний елемент розширює традиційну форму лекції і перетворює її на освітній культурологічний проєкт. У ньому передбачається гнучка спланованість різних варіантів евристичного занурення у проблему усіх учасників проєкту. Успіх такого перформансу визначається логічністю та новизною матеріалу, оригінальністю та креативністю, злагодженістю всіх компонентів. Таким, наприклад, постає освітній культурологічний проєкт "Dance or non-dance?"

(2024) – лекція вітчизняної дослідниці сучасного танцю Світлани Уланівської. Ця лекція включає нові композиційно-драматургічні прийоми та способи комунікації з глядачем із включенням перформативних елементів. Мініперформанси («Ефект присутності» та «Танець – не танець») постають предметом відкритого діалогу, активної комунікації з аудиторією в режимі online. Розповідь про розмивання кордонів між танцем та перформансом змінюється арт-акцією, що представляє глядачеві танцювальну імпровізацію. [5].

Підсумовуючи сказане, зауважимо, що якісний освітній проєкт лекції-перформансу має відповідати таким вимогам:

- передбачати проведення студентами самостійних досліджень;
- бути однаковою мірою непередбачуваним як у процесі роботи над ним, так і при її завершенні;
- бути гнучким щодо концепції проєкту та швидкості його виконання; припускати можливість вирішення актуальних проблем;
- сприяти прояву здібностей студента під час вирішення завдань ширшого спектра;
- сприяти налагодженню духовної взаємодії між студентами.

Тобто лекції з елементами перформансу та лекції-перформанси проводяться на основі сократівського діалогу з аудиторією, яка спонукається до активної дії: «перевідкриття» сутнісного смислу матеріалу, що вивчається. Такий підхід сприяє активізації інтересу студентів-перформерів до сучасного мистецтва, поповнення інтелектуального багажу і, зрештою, мотивує до творчої діяльності.

Отож, лекція-перформанс, як і будь-який вдалий перформанс, дає наблизений досвід, здатний викликати трансформацію учасників. Наявність цього досвіду визначається «петлею реакції у відповідь», постійно перебуває в розвитку, сприймається як автореферентна, самоорганізована система. Причому, якщо в класичній лекції увага приділяється пошуку можливості контролювати цю систему, то в центрі інтересу перформативної лекції

виявляється особлива форма автопоетики цієї системи. З цієї причини перформативна лекція не може бути до кінця спланована і залишається непередбачуваною. Важливим фактором є «обмін ролями» [6]. Йдеться про співтворчість лектора/перформера і студентів. Щоб стати частиною перформансу, студенти повинні мати можливість робити все те, що робить перформер. Подієвість повинна сприяти появі відчуття, що вони безперешкодно можуть взяти в ньому участь. Більше того, щоб усвідомити можливість своєї участі та впливу своїми діями на хід лекції-перформансу, студенти, *по-перше*, мають стати свідками того, як ефект, досягнутий їх втручанням, руйнується в результаті наступних дій інших. *По-друге*, студенти повинні усвідомлювати, що незалежно від того, чи втрутяться вони в те, що відбувається, виступивши в певній ролі, чи ні, – саме від них залежить, в якому напрямку буде розвиватися «петля реакції у відповідь».

Таким чином, орієнтований перелік формулювань мети перформативної лекції включає:

● ***пізнавальний (освітній) аспект*** — *заохочувати до:*

- засвоєння нового матеріалу,
- повторення матеріалу,
- закріплення матеріалу,
- розуміння основних понять, теорій, законів мистецтва;

— *формувати вміння:*

- допитуватись художньо розгорнуту істину;
- встановлювати закономірності в розвитку художніх явищ і подій;
- виявляти сутнісний смисл художнього тексту;
- систематизувати і узагальнювати жанрово–стильові риси художніх текстів;
- самостійно знаходити причинно-наслідкові зв'язки між художнім текстом і соціокультурним контекстом;
- порівнювати художні тексти і артефакти, розкривати в них загальне і особливе;

- конкретизувати набуті мистецькі знання;
- ставити взаємопов'язані проблемні запитання ;
- індуктивно і дедуктивно міркувати;
- активізувати художню інтуїцію і трансцендентальну рефлексію при виконанні навчальних завдань;
- мотивувати і обґрунтовувати свої дії в ігрових ситуаціях та навчальних дискусіях;
- сприяти а) збагаченню словникового запасу; б) посиленню комунікативних властивостей мовлення (експресивність, виразність); в) розширенню сенсорної сфери; г) удосконаленню само- і взаємоконтролю;
- долати труднощі в навчанні;
- **розвивальний аспект** — сприяти (*викликати і утверджувати бажання, актуалізувати особистісний смисл, заохочувати до*) розвитку :
 - художніх здібностей;
 - творчої активності під час виявлення міжфреймових зв'язків у процесі емоційно-сислового проживання навчальної інформації;
 - художньо – інтелектуального інтересу;
 - якостей творчого (дивергентного, дизайнового) мислення:
 - *семантичної гнучкості* (прагнення до різних способів вирішення завдань, вміння перебудувати хід міркувань з прямого на зворотній, знайти незвичайний спосіб або відключитися від звичного способу розв'язання задачі);
 - *самостійності* (прагнення самостійно проводити міркування, знаходити своє рішення, робити власні висновки, ставити завдання і т.д.);
 - *критичності* (прагнення до оцінки достовірності отриманої інформації, якості відповідей своїх товаришів);
 - *метафорично-алегоричної імагінативності* (евристичного висунення версій-гіпотез [синектики] предметної інтерпретації на основі алегоричних асоціацій або зміни ключових метафор «герменевтичного кола», розширення і конкретизації контексту культурового інобуття перетвореної предметної форми, «розпредмечування» знання чи добудови «чистого» знання).

● **виховний аспект** — пробуджувати особистісний смисл становлення і удосконалення:

- духовних потреб;
- почуття подивування незвичайним художньо-естетичним рішенням, позиції; парадоксальності мистецьких фактів і культурологічних теорій;
- відповідальності, організованості, дисциплінованості, громадянського обов'язку, честі, порядності, скромності, правдивості;
- уважності, зібраності, спостережливості;
- толерантності і співчутливості;
- почуття особистої гідності, самокритичності, самовиховання;
- культури поведінки, мовлення, свідомої дисципліни.

Означені формулювання мети визначають три окремі аспекти в розумінні взаємозв'язку між перформативними техніками та професійними цінностями.

По-перше, йдеться про емпіричні дослідження контексту, в якому викладач є *виконавцем* в тому сенсі, що він засвоїв перформативні ідеали як «природний» інгредієнт професійної діяльності.

По-друге, викладач узгоджує гуманістичні цінності з перформативними методами. Завдяки виявленим механізмам, перформативні методи не витісняють і не замінюють гуманістичні цінності. Навпаки, цінності відображаються в них, візуалізуються та враховуються ними.

По-третьє, дослідження частково вирішує парадокс того, як можна поєднувати перформативні техніки з професійними цінностями, яким чином можливе конструювання таких цінностей стосовно перформативних технік.

Висновки. Отже лектор-перформер створює мистецтво/освіту за допомогою читання лекцій, використовуючи усне мовлення, жестикуляцію і вихід за межі просторово-часового контексту як основні виразові засоби. Знання тут постає результатом артистичного зусилля викладача і здобувачів [2]. Створення умов для перформативності лекцій щодо інституційного середовища та соціальної ситуації дозволяє зробити освіту більш актуальною для молодого покоління.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Карповець М. В. Психологічна методологія перформансу в освітньому процесі вищої школи. *Національні записки «Острозької академії»*. Серія «Психологія». 2022. № 16. С. 36-43.
2. Alexander B. K., Anderson G. L., Gallegos B. P. Performance theories in education : Power, pedagogy, and the politics of identity. 1 st edition. New York and London : Routledge, 2022. 294 p.
3. Denzin N. K. Foreword : Performance, pedagogy, and emotionality. *Advances in teacher emotion research. The impact on teachers' life*. New York : Springer, 2019. p.
4. Even S. & Schewe M. Performative teaching, learning, research. Schibri-Verlag, 2016. 323 p.
5. Macfarlane B. The performative turn in the assessment of student learning: a rights perspective. *Teaching in Higher Education*. 2016. 21(7). P. 839-853. DOI : <https://doi.org/10.1080/13562517.2016.1183623>.
6. Pineau E. Teaching is performance: Reconceptualizing a problematic metaphor. *American Educational Research Journal*. 2014. 31(1). P. 3–25.
7. Schechner R. Performance studies : An introduction. New York and London : Routledge, 2023. 376 p.